European Journal of Mental Health, 2 (2007) 1, 105–131
DOI: 10.1556/EJMH.2.2007.1.7

CROATIAN ABSTRACTS
KROATISCHE ZUSAMMENFASSUNGEN

APSTRAKTI

GABRIELLA PUSZTAI (str. 3)

Dugoročni utjecaj vjerske srednje škole: U ovom smo studiju promatrali završne studente pograničnih visokoškolskih ustanova s mađarskim nastavnim jezikom Mađarske, Rumunjske i Ukrajine s onog aspekta da li se mogu pokazati razlike između studenata koji dolaze iz pojedinih srednjoškolskih sektora nakon nekoliko godina poslije maturskog ispita. Rezultati su pokazali da poglavito na području odnosa prema početku rada, obuhvaćajući rada koji služi javno dobro i potrošnje intelektualne visoke kulture u tradicionalnom smislu se može pokazati prednost bivših srednjoškolaca vjerskih škola. Ovaj učinak učenika vjerskih škola ne može se objasniti s društvenim statusom studenata jer su ovi mladi u više pogleda nepovoljnijeg položaja od prosjeka međutim njihov red vrijednosti i sustav kontakata a poglavito religioznost ima karakterističan oblik. U analizi s dvije varijable snagu objašnjenja koje se čine signifikantnima uporedili smo u regresivnim modelima. Na temelju toga ustanovili smo da odnosu spremnosti početka rada, shvaćanja rada koji nastoji biti što korisniji za društvo te vremena koje se namjenjuje čitanju, uzimajući u obzir i utjecaj drugih objašnjenja izrazito velika je težina utjacaja sektora. Učenika vjerske škole i nakon više godina podstiče i vršenje vjerskih običaja osobno i u malim zajednicama da nastave shvaćanje rada takog tipa, učešće u ekstrakurikuralnim zadaćama studenata, nastanak ili održavanje klasičnih intelektualnih običaja provođenja slobodnog vremena.

Ključne riječi: Društveni kapital, religioznost, regija, vjerska škola, početak rada

GÁBOR SEMSEY, GÁBOR TÖRÖK, ZSÓFIA CSÁKY-PALLAVICINI & KATALIN HORVÁTH-SZABÓ (str. 25)

Praksa uspješnost i posredovanja vrijednosti u katoličkoj zajednici Regnum Marianum: Autori su ispitivali u zajednici Regnum Marianum *učinkovitost predaje vrijednosti*. Na početku studije daju pregled o najvažnijim spoznajama koje se tiče predaje vrijednosti, prvenstveno se koncentrirajući na kriterije posredovanja vrijednosti, pa prikažu kratku povijest, sadašnje djelovanje i najvažnije crte pedagogije Regnuma Marianuma. U svezi stim govore i o tomu kako se ispunjavaju u Regnumu kriteriji uspješne predaje vrijednosti. Nakon toga se prikazuje nekoliko rezultata jednog istraživanja koje ispituje učinkovitost posredovanja vrijednosti u Regnumu. U istraživanju se koristila opće proširena skala vrijednosti po Rokeachu. Rezultati istraživanja se uspoređuju s rezultatima jednog državnog ispitivanja, odnosno se ispituju razlike između skupina uzrasta unutar zajednice. Prema njihovim zaključcima *predaja vrijednosti* u Regnumu *se može smatrati relativno uspješnim,* naročito onda ako uzmemo u obzir društvenu situaciju, odnosno povijest Mađarske zadnjih desetljeća.

Ključne riječi: posredovanje vrijednosti, hierarhija vrijednosti, religiozni odgoj, mladež, zajednica, Regnum Marianum, ciljne vrijednosti, vrijednosti sredstva

1788-4934 / $ 20.00 © 2007 *Akadémiai Kiadó, Budapest*

ANDRÁS ITTZÉS, ROGER CSÁKY-PALLAVICINI & TEODÓRA TOMCSÁNYI (str. 49)

Metodičke mogućnosti za istraživanje uspješnosti stručnog obrazovanja mentalne higijene: U našem studiju dajemo pregled o metodologiji dviju istraživanja učinkovitosti koje se vezuju uz postgradualno obrazovanje mentalne higijene u Mađarskoj. Ciljevi istraživanja koje se vezuje uz studij pomoćne veze bio je višeslojan: željeli smo mjeriti ugrađivanje pogleda nondirektivnog davanja pomoći, raspoznaju neizgovorene emocije klijenta, odnosno mogućnosti namjene mentalnohigijenske pomoćne veze, te kao dodatak, sposobnost reflektiranja na ponašanje skupine. Sve smo to ostvarali vežeći se uz jedno pismeno dobivenom opisu slučaja. U prilogu našeg članka objelodanjujemo i anketni list istraživanja. U studiju praćenja aktivnosti pojavljuju se različite pomoćne aktivnosti i oni koji to vrše. U okviru ispitivanja učinkovitosti obrazovanja prvenstveno smo ispitivali da oni kako utječu na ljude druge profesije. U istraživanju su u prvi plan bili pedagozi i dušebrižnici: izvršili smo analizu sadržaja eseja koji su napisali na provokativna pitanja koja su se odnosili na njih, uspoređujući odgovore onih koji su tek primljenih i onih koji su već završili studij. Pri obadva slučaja ukratko prikazujemo sadržaj i oblik datog studija, te kasnije se opširnije prikazuju konkretni ciljevi i načini istraživanja, obuhvaćajući i načine analize sakupljanja građe i podataka.

Ključne riječi: Studij „pomoćne veze“, Studij „pratnje djelovanja“, emocije, studij slučaja, ispitivanje učinkovitosti, mentalna higijena, metodologija, nondirektivnost, postgradualno obrazovanje, analiza sadržaja

ZSUZSANNA LÁDONYI (str. 67)

Zaštita djece u zajednici u Erdelju (Rumunjska) u duhovnosti Sv. Franje Asiskog: Primarna, sekundarna, tercijalna prevencija između okvira mreže zaštite djece koje je stvorilo Böjte Csaba O.F.M. (?): Rumunjska je oslobođena od diktature Ceauşescuja krenula je na put demokratizacije boreći se teškim gospodarskim, društvenim problemima. Naročito obitelji a unutar njih djeca su bili osjećajni pretrpioci pretvorbe koja je često vodila do pojave ostavljanja djece. Franjevački rednik, Böjte Csaba je prepoznao tešku situaciju koja nije štedjela ni Mađare koji žive u dijaspori te je prije 14 godina u Devi, u južnom Erdelju počeo izgradnju jedne mreže zaštite djece u privatnoj inicijativi. U okviru toga danas već više nego u 40 rumunjskih naselja djeluju suradnici, dobrovoljci Zaklade Svetog Franje sa skoro 1500 oskudjevajuće djece što bi bez velikog broja pomoći donatora bilo nezamislivo. Zaštita djece na nivou zajednice se trenutno odvija u više dječijih vrtića raznih zaklada, u osnovnim školama, u jednoj stručnoj školi, u 30 obdaništa, u srednjoškolskim kolegijama, studentskim domovima, domu za majke, informativnom centru, te u oko deset dječjeih domova. Pokazatelj uspješnosti bi moglo biti da npr. da ona djeca koja oskudjevaju u roditeljskom staranju sve više njih studiraju ili su već sami osnovali obitelj i već rade.

Ključne riječi: Zaštita djece u zajednici, Privatna inicijativa, Franjevačka duhovnost, Život u manjini/dijaspori, Dječji dom – „socijalna obitelj”, Djete nepovoljnog položaja/ siroče / polusiročad, primarna, sekundarna, tercijalna prevencija

KLAUS RITTER (str. 87)

„Idite u neki svijet milijea!" Teološki model za crkvenu praksu: Članak se zanima sa pitanjem propovjesti uzimajući u obzir na otuđeni društveni milije. Opisuje one teološke uvjete na temelju kojih možemo objašnjavati suvremeni svijet iz kojeg dolaze različiti impulsi djelovanja. U vezi s time citira se misao Klausa Hemmerlea tko propovjedanje opisuje kao komunikacijski proces između tri važna elementa. Saznajemo zašto je potreban sastanak s raznim milijeima u pogledu samoevangelizacije crkve.

Ključne riječi: Snus-istraživanje, Predaja vjere, Evangelije i svijet, Samoevangelizacija, Horizonti shvaćanja i iskustva

CZECH ABSTRACTS
TSCHECHISCHE ZUSAMMENFASSUNGEN

ABSTRAKTY

GABRIELLA PUSZTAI (s.3)

Identifikace církevních škol: Charakterizace absolventů vysoké školy a university podle sektorů: Tento článek shrnuje analýzu absolventů z různých vzdělávacích institutů s maďarským vyučovacím jazykem v Maďarsku a pohraničních oblastech Rumunska a Ukrajiny. V rámci toho se studie zaměří na vyjádřené rozdíly vzniklé mezi absolventy vysokých škol z různých sektorů po několika letech od maturity. Výsledky ukazují přednosti bývalých studentů církevních středních škol zejména v oblastech pracovní morálky, dobrovolných aktivit, v rovině vysoké kultury a z hlediska tradiční intelektuality. Charakter bývalých studentů církevních škol se neopírá o společenské postavení, jelikož tito studenti jsou někdy ze sociálně slabší vrstvy, ale jde o charakteristický profil s ohledem na hodnoty, vztahy a zejména ve vztahu k náboženství. V regresních modelech jsme měřili sílu signifikantních vysvětlení prostřednictvím dvojfaktorové analýzy. Tato analýza dosvědčila, že mimo jiné je dopad sektoru významný v souvislosti s ochotou k práci ve společenské oblasti nebo ve vztahu k času věnovanému čtení. Koncem studia motivuje praxe víry v menším společenství (v malém kruhu) pracovní morálku a účast v extrakurikulárních aktivitách a také umožňuje vytvořit nebo uchovat si zvyky klasické kultury.

Klíčové výrazy: společenský kapitál, náboženství, region, církevní škola, ochota k práci

GÁBOR SEMSEY, GÁBOR TÖRÖK, ZSÓFIA CSÁKY-PALLAVICINI & KATALIN HORVÁTH-SZABÓ (s.25)

Předávání hodnot v katolické společnosti „Regnum Marianum“: Katolická církev v dnešní době čelí třem výzvám s ohledem na předávání hodnot. Těmi jsou: sekularizace, nové metody náboženství (v malé skupině) a hodnotový pluralismus. Regnum Marianum je společenstvím nového typu náboženství, které se zaměřuje na vzdělávání mládeže a zabývá se především předáváním hodnot. Autoři zkoumali účinnost předávání hodnot v tomto společenství. Nejdříve ve své práci poskytují přehled nejdůležitějších postupů a metod týkajících se předávání hodnot, se zvláštním ohledem na význam příslušné skupiny, dopad hodnotového pluralismu a role církve a náboženství při předávání hodnot. Poté představují stručné dějiny Regnum Marianum, nejvýznamnější postupy jeho spirituality a pedagogiky. Autoři zkoumali účinnost předávání hodnot prostřednictvím více průzkumů, zejména z hlediska rodinných hodnot. Výsledky porovnali s výsledky z jiných státních průzkumů a zabývali se rozdíly mezi různými věkovými skupinami v rámci společenství. Dosažené údaje dokazují, že předávání hodnot v Regnum je úspěšné, zejména ve srovnání s dnešním postavením dalších společenství katolické církve v Maďarsku a s ohledem na změny, jež se odehrály v minulých desetiletích.

Klíčové výrazy: předávání hodnoty, hodnotový pluralismus, malé společenství, příslušná skupina, náboženství nového typu, Regnum Marianum, rodinné hodnoty

ANDRÁS ITTZÉS, ROGER CSÁKY-PALLAVICINI & TEODÓRA TOMCSÁNYI (s.49)

Metodologické příspěvky k hodnocení účinnosti školení v oblasti duševní hygieny: V rámci této studie vám poskytujeme přehled metodologií dvou hodnocení výkonnosti vztahujících se ke školení v oblasti duševní hygieny v Maďarsku. Cíl analýzy v rámci studie tzv. „pomocných vztahů" byl vícefaktorový. Chtěli jsme měřit postupy týkající se schválení „nepřímé pomoci", porozumění nevyjádřeným pocitům klientů, stejně jako chápání možnosti použití „pomocného vztahu" ve službě duševní hygieny a také schopnosti reakce ve skupinovém chování. Danou činnost jsme celkově prováděli podle popisu případu a ve spojení s ním. Výzkumný dotazník lze najít v příloze našeho článku. V průběhu studie „sledování činnosti" budou představeny různé pomocné činnosti a jejich zodpovědní zástupci. V rámci hodnocení účinnosti školení v prvním řadě budeme zkoumat dopad těchto aktivit na zástupce jiných oborů. Jelikož studie se zaměří na učitele a faráře, prováděli jsme výzkum formou esejů, které byly vypracovány na základě provokativních otázek týkajících se přímo uvedených povolání, a srovnávali jsme odpovědi dvou skupin lidí: těch, kteří dokončili školení a těch, kteří ještě ne. U obou studií poskytujeme stručný přehled o obsahu a formě dané studie, a poté detailně představujeme konkrétní cíle a metody, včetně postupů týkajících se sběru a analýzy dat.

Klíčové výrazy: studie „pomocné vztahy", studie „sledování činností", afektivity, případová studie, hodnocení výkonnosti, duševní hygiena, metodologie, nedirektivita, postgraduální studie, analýza obsahu

ZSUZSANNA LÁDONYI (s.67)

Společenská podpora v oblasti ochrany dětí v Transylvánii (Rumunsko) inspirovaná spiritualitou svatého Františka z Assisi: Primární, sekundární a terciární prevence v rámci sítě na ochranu dětí založené panem Böjte Csaba (OSB): Rumunsko se po Ceauşescově pádu vydalo na cestu demokratického vývoje a v tomto období konce režimu čelilo vážným ekonomickým a sociálním těžkostem. Byly to zejména rodiny, a hlavně děti, kdo se stal obětí této společenské změny, často s rizikem opuštěných dětí. Františkánský mnich Böjte Csaba rozpoznal tuto těžkou situaci, která se také týkala maďarské menšiny, a začal před 14 lety ve městě Déva, v jižní Transylvánii, vlastním úsilím pracovat na založení sítě na ochranu dětí. Jako důsledek toho se pracovníci a dobrovolníci Nadace svatého Františka (Déva) v současnosti starají o přibližně 1500 dětí ve 40 různých rumunských městech. Práce Nadace by nebyla možná bez pomoci dárců. Společenská práce na ochranu dětí se v dnešní době uskutečňuje v různých předškolních zařízeních, 30 mateřských školách, obecných školách, na jedné střední škole, gymnáziích a středních odborných školách, na kolejích, v domech matek i v informačních střediscích a ve spoustu dětských domovů. Nynějším výsledkem je, že mnoho z dětí bez rodičů a rodin pokračuje studiem na vysoké škole, založí vlastní rodinu a najde si práci.

Klíčové výrazy: společenská podpora v oblasti ochrany dětí, soukromé/vlastní úsilí, františkánská spiritualita, menšinový život, „sociální rodina" – dětský domov, sociálně slabé děti / sirotci, primární, sekundární, terciární prevence

KLAUS RITTER (s.87)

Teologický model pro církevní praxi „Vydejte se za atmosférou různých míst celého světa!“: Předmětem článku je otázka hlásání evangelia s ohledem na odcizené vrstvy společenství. Popisuje předběžné podmínky, které tvoří základ pro vysvětlení moderního života, a ze kterých se odvíjejí různé postupy činností. Článek cituje myšlenku Klause Hemmerleho, podle kterého hlásání evangelia je vlastně komunikace mezi třemi důležitými elementy. Článek také odpovídá na otázku, proč přehled v rámci různých prostředí a jejich atmosféry je nutný z hlediska církevní „sebeevangelizace“.

Klíčové výrazy: hodnota sinus, předávání víry, evangelium a svět, „sebeevangelizace“, horizont porozumění a zkušenosti

ENGLISH ABSTRACTS
ENGLISCHE ZUSAMMENFASSUNGEN

ABSTRACTS

GABRIELLA PUSZTAI (p.3)

The Long-Term Effects of Denominational Secondary Schools: In the present study we examined the graduate students of higher educational institutions with Hungarian as the language of teaching in Hungary, Rumania and the Ukraine. We were interested in seeing whether divergences could be traced, years after graduation, among students coming from certain secondary school sectors. Our results revealed that the more advantageous situation of former denominational high school students could be detected especially in the attitude to one's work, the work concept of serving the common good, and the consumption of intellectual high culture in the traditional sense. These achievements of former denominational school students could not be explained with their social status, since these young people, in many respects, are more disadvantaged than the average. However, their value system and relationship network, and most of all their religiosity have a characteristic aspect. In regression models, we matched the strength of the seemingly significant explanations in the two-variable analysis. On the basis of the matching, we found that minding the influence of other explanations, regarding the readiness of entering service, the work concept of seeking social utility, as well as time spent on reading, sector-effect (effect of school maintainer) carries a very remarkable weight. After the passing of denominational school-years the personal or small-community worship can also inspire the formation or observance of this type of work concept, the attendance of students' extracurricular tasks and the classical intellectual leisure time habits.

Keywords: social capital, religiosity, region, denominational school, entering the world of employment

GÁBOR SEMSEY, GÁBOR TÖRÖK, ZSÓFIA CSÁKY-PALLAVICINI & KATALIN HORVÁTH-SZABÓ (p.25)

Value Transmission Practice and Its Success within the Regnum Marianum Catholic Community: The authors studied the *efficiency of the transfer of values* within the Regnum Marianum community. At the beginning of the study they provide an overview of the principal knowledge pertaining to the transfer of values, mainly focusing on the criteria of successful value transmission, after which they present a short history of Regnum Marianum, its current operation and the chief features of its pedagogy. In connection to this they also touch upon how the criteria for successful value transfer are met at the Regnum. Following this they detail some results of a study examining the efficiency of value transmission at the Regnum. The study was based on the widely accepted Rokeach Value Survey. The study results are compared to the results of a nationwide survey, and they also examine the differences between the

various age groups within the community. They conclude that *value transfer can be considered relatively successful* at the Regnum, especially considering the state of society, and the history of Hungary in recent decades.

Keywords: value transmission, value hierarchy, religious education, youth, community, Regnum Marianum, target values, instrumental values

ANDRÁS ITTZÉS, ROGER CSÁKY-PALLAVICINI & TEODÓRA TOMCSÁNYI (p.49)

Methodological Contribution to Effectivity Studies of Training Programs in Community Mental Health Promotion: Our paper is a survey of the methodology of two effectivity studies of postgraduate training in community mental health promotion in Hungary. The aims of our study of the Helping Relationship Course were multifaceted: we intended to measure how much the student internalised a philosophy of non-directive counselling, the recognition of the client's non-verbalised emotions and the possibilities of application of the helping relationship promoting community mental health, as well as the skills of reflecting on group behaviour. This was realised by means of a written case study. In the Appendix of our paper we also bring the evaluation questionnaire. In the Activity Supervising Course, the various helping activities and their representatives are introduced. Within the frame of the effectivity study we followed the impact of these presentations on representatives of other professions. Teachers and pastors were in the focus of the study: essays written on provocative questions concerning these two professional groups were content analysed, comparing the answers of different student cohorts (freshmen and graduates). In the case of both studies we briefly demonstrate the content and the form of the course discussed. This is followed by showing the specific aims and methods of the study in more detail, including the methods of collecting material and analysing data.

Keywords: Activity Supervising Course, case study, community mental health promotion, content analysis, effectivity study, emotions, Helping Relationship Course, methodology, nondirectivity, postgraduate training program

ZSUZSANNA LÁDONYI (p.67)

Communal Child Care in Transylvania (Rumania) in the Spirit of Saint Francis of Assisi: Primary, Secondary and Tertiary Prevention within the Framework of the Child Care Network Established by Csaba Böjte O.F.M.: Once liberated from the Ceauşescu dictatorship, Rumania stepped on the path of democratisation while struggling with grave economic and social problems. Especially families, and within them children, became sensitive victims of the transformation that often led to the phenomenon of child desertion. A Franciscan monk, Csaba Böjte recognised the difficult situation that did not spare Hungarian minorities either and started building a child care network 14 years ago in the South Transylvanian Deva (Déva/Diemrich) as a private initiative. By now close to 1500 children in need are taken care of within this framework in more than 40 Rumanian settlements by the staff and volunteers of the Saint Francis Foundation of Deva, which would be impossible without the support of numerous donors. Communal child care is currently carried out at several foundation nursery schools, primary schools, one vocational school, 30 day-care centres, secondary school and university

dormitories, a maternal home, an information centre and a dozen children's homes. It might be possible to measure success for instance by the increasing number of children lacking parental care who study in higher education, or who have started their own families and have jobs.

Keywords: communal child care, private initiative, Franciscan spirit, minorities/diaspora, children's home – 'social family', underprivileged/orphaned/half-orphaned children, primary, secondary, tertiary prevention

KLAUS RITTER (p.87)

"Go Forth to All Milieu Worlds!" A Theological Model for Church Practice: The article deals with the question of preaching, taking into consideration alienated social milieus. It describes the theological prerequisite based on which the modern world can be understood, and from which various action impulses originate. In relation to this it cites an idea of Klaus Hemmerle that describes preaching as a communications process between three important elements. It is made clear why encountering various milieus is necessary from the point of view of the self-evangelisation of the church.

Keywords: Sinus study, faith transfer, the gospels and the world, self-evangelism, understanding and experience horizons

GERMAN ABSTRACTS
DEUTSCHE ZUSAMMENFASSUNGEN

ZUSAMMENFASSUNGEN

GABRIELLA PUSZTAI (S.3)

Langfristige Einflüsse der konfessionellen Mittelschule: In vorliegender Studie untersuchten wir Absolventen von Hochschulen in Ungarn und in grenznahen ungarischsprachigen Gebieten in Rumänien und der Ukraine unter dem Gesichtspunkt, ob Jahre nach dem Abitur Unterschiede zwischen den Studenten aus verschiedenen Mittelschulsektoren festzustellen seien. Die Ergebnisse zeigten, dass sich der Vorsprung der ehemaligen Schüler der konfessionellen Schulen vor allem in der Einstellung zur Berufstätigkeit, einer dem Gemeinwohl verpflichteten Arbeitseinstellung und der Teilnahme am kulturellen Leben der im herkömmlichen Sinne Intellektuellen zeigt. Die Leistungen der einstigen Schüler der konfessionellen Schulen in diesen Bereichen lassen sich nicht durch den gesellschaftlichen Status der Studenten erklären, da diese Jugendlichen in vielerlei Hinsicht schlechter gestellt sind als der Durchschnitt; ihr Werte- und Beziehungssystem sowie ihre Religiosität besitzen jedoch eine charakteristische Ausprägung. Die Stichhaltigkeit der in der bivariablen Analyse signifikant erscheinenden Erklärungen untersuchten wir anhand regressiver Modelle. Auf dieser Grundlage stellten wir fest, dass dem Einfluss des Schulsektors bezüglich der Bereitschaft zur Berufstätigkeit, einer dem gesellschaftlichen Nutzen verpflichteten Arbeitseinstellung und der auf das Lesen verwendeten Zeit auch unter Berücksichtigung des Einflusses anderer möglicher Erklärungen ausgesprochen große Bedeutung beizumessen ist. Im Anschluss an die in der konfessionellen Schule verbrachte Zeit sorgen auch die individuelle und die in kleinen Gemeinschaften gelebte Glaubenspraxis für die Entwicklung bzw. Wahrung der obigen Arbeitsauffassung, der Beteiligung der Studenten an extracurriculären Aufgaben und der klassischen Freizeitgestaltung der Intellektuellen.

Schlüsselbegriffe: gesellschaftliches Kapital, Religiosität, Region, konfessionelle Schule, Berufstätigkeit

GÁBOR SEMSEY, GÁBOR TÖRÖK, ZSÓFIA CSÁKY-PALLAVICINI & KATALIN HORVÁTH-SZABÓ (S.25)

Praxis und Wirksamkeit der Wertevermittlung in der katholischen Gemeinschaft Regnum Marianum: Die Verfasser haben die *Wirksamkeit der Werteübergabe* in der Gemeinschaft Regnum Marianum untersucht. In ihrer Abhandlung geben sie zunächst einen Überblick über die wichtigsten Aspekte der Werteübergabe, wobei sie sich auf die Kriterien einer erfolgreichen Wertevermittlung konzentrieren, stellen dann kurz die Geschichte der Gemeinschaft Regnum Marianum, ihre gegenwärtige Tätigkeit und die wichtigsten Merkmale ihrer Pädagogik vor. In diesem Zusammenhang erläutern sie auch, wie die Kriterien einer erfolgreichen Werteübergabe in der Regnum-Gemeinschaft erfüllt werden. Als Nächstes stellen sie einige Ergebnisse

einer Untersuchung über die Wirksamkeit der Wertevermittlung in der Regnum-Gemeinschaft vor, für die die allgemein gebräuchliche Werteskala nach Rokeach verwendet wurde. Die Ergebnisse werden mit denen einer in ganz Ungarn durchgeführten Untersuchung verglichen, außerdem werden die Unterschiede zwischen den Altersgruppen innerhalb der Gemeinschaft analysiert. Sie kommen zu dem Schluss, *dass die Werteübergabe in der Regnum-Gemeinschaft als relativ erfolgreich bezeichnet werden kann,* wenn man die gesellschaftliche Situation und die ungarische Geschichte der vergangenen Jahrzehnte berücksichtigt.

Schlüsselbegriffe: Wertevermittlung, Wertehierarchie, religiöse Erziehung, Jugendliche, Gemeinschaft, Regnum Marianum, Zielwerte, Mittelwerte

ANDRÁS ITTZÉS, ROGER CSÁKY-PALLAVICINI & TEODÓRA TOMCSÁNYI (S.49)

Methodische Ansätze zur Untersuchung der Effizienz der Fachausbildung in Mentalhygiene: In unserer Studie geben wir einen Überblick über die Methodik zweier Wirksamkeitsstudien zur postgradualen Ausbildung in Mentalhygiene in Ungarn. Die Zielvorgabe der Untersuchung zum Studienfach „Helfende Beziehung" war mehrschichtig: Untersucht werden sollten die Entwicklung der Grundhaltung der nondirektiven Unterstützung, das Erkennen der vom Klienten nicht verbalisierten Emotionen und der Anwendungsmöglichkeiten der mentalhygienischen helfenden Beziehung sowie zusätzlich die Fähigkeit, Gruppenverhalten zu reflektieren. All diese Untersuchungen führten wir in Verbindung mit schriftlich fixierten Fallbeschreibungen durch. Im Anhang des Artikels veröffentlichen wir auch die Fragebogen dieser Studie. Im Studienfach „Praxisbegleitung" geht es um die unterschiedlichen helfenden Tätigkeiten sowie die diese durchführenden Personen. Im Rahmen der Wirksamkeitsstudie untersuchten wir in erster Linie, wie diese auf die Angehörigen anderer Berufe wirken. Die Untersuchung richtet ihren Fokus auf Pädagogen und Pfarrer: Wir führten eine Inhaltsanalyse von Abhandlungen durch, die diese als Antwort auf sie betreffende provokative Fragen geschrieben hatten und diese mit den Antworten von Absolventen der Ausbildung und Studienanfängern verglichen. Bezüglich beider Untersuchungen legen wir kurz den Inhalt und die Form des jeweiligen Studienfaches dar und stellen sodann ausführlich die konkreten Zielsetzungen und Methoden der Untersuchungen – einschließlich der Methoden zur Materialsammlung und Datenanalyse – vor.

Schlüsselbegriffe: Studienfach „Helfende Beziehung", Studienfach „Praxisbegleitung", Emotionen, Fallstudie, Wirksamkeitsstudie, Mentalhygiene, Methodik, Nondirektivität, postgraduale Ausbildung, Inhaltsanalyse

ZSUZSANNA LÁDONYI (S.67)

Gemeinschaftlicher Kinderschutz in Siebenbürgen (Rumänien) im Geist des heiligen Franz von Assisi: Primär-, Sekundär- und Tertiärprävention im Rahmen des von Csaba Böjte O.F.M. gegründeten Kinderschutznetzwerkes: Rumänien hat den Weg der Demokratisierung nach dem Umsturz der Ceauşescu-Diktatur mit beträchtlichen wirtschaftlichen und gesellschaftlichen Nachteilen beschritten. Die Familien, insbesondere die Kinder hatten stark unter diesem Umwandlungsprozess zu leiden. Dies hat auch oft zum Phänomen der Kindesaus-

setzung geführt. Der Franziskaner-Mönch Csaba Böjte erkannte diese harte gesellschaftliche Situation, von der auch die in Diaspora lebende ungarische Minderheit betroffen war. Vor 14 Jahren begann er daher in Diemrich (Deva/Déva), Süd-Transsylvanien, durch Privatinitiative den Aufbau eines Kinderschutznetzwerkes. Im Rahmen dieses Werkes werden heute in mehr als 40 rumänischen Orten fast 1500 bedürftige Kinder von den hauptamtlichen und ehrenamtlichen Mitarbeitern der Diemricher „Stiftung Heiliger Franziskus" betreut. Diese Arbeit wäre unvorstellbar ohne die Unterstützung einer Großzahl von Spendern. Dieser gemeinschaftliche Kinderschutz umfasst heute mehrere Stiftungskindergärten, Schulen (Grundschule für 7–10 Jahre alte Kinder, Mittelschule für 10–14 Jahre alte Kinder), eine Tischlerfachschule, 30 Kinderhorte, ein Wohnheim für Mittelschüler und Studenten, ein Mütterheim, ein Beratungszentrum und ein Dutzend Kinderheime. Der Erfolg der Institution zeigt sich darin, dass immer mehr Kinder, die ohne elterliche Fürsorge aufwachsen mussten, Schulabschlüsse erreichen, Arbeit finden oder sogar studieren und eigene intakte Familien gründen.

Schlüsselbegriffe: gemeinschaftlicher Kinderschutz, Privatinitiative, der Franziskanische Geist, Diaspora, Kinderheim – „soziale Familie", benachbeteiligte/Waisen-/Halbwaisenkinder, Primär-, Sekundär- und Tertiärprävention

KLAUS RITTER (S.87)

„Gehet hin in alle Milieus!" Ein theologisches Modell für die kirchliche Praxis: Der Artikel geht der Frage der Glaubensvermittlung angesichts fremd gewordener Milieus nach. Er beschreibt eine theologische Vorentscheidung, die durch die Interpretation der modernen Welt geschieht, aus der sich divergierende Handlungsimpulse ergeben. Daran anschließend greift er einen Gedanken von Klaus Hemmerle auf, der die Glaubensvermittlung unter einem dreifachen Vorrang beschreibt. Es wird gezeigt, warum eine Auseinandersetzung mit unterschiedlichen Milieus für die Selbstevangelisation der Kirche notwendig ist.

Schlüsselbegriffe: Sinus-Studie, Glaubensvermittlung, Evangelium und Welt, Selbstevangelisation, Verständnis- und Erfahrungshorizonte

HUNGARIAN ABSTRACTS
UNGARISCHE ZUSAMMENFASSUNGEN

ÖSSZEFOGLALÓK

PUSZTAI GABRIELLA (3. o.)

A felekezeti középiskola hosszútávú hatása: Jelen tanulmányban Magyarország, Románia és Ukrajna határmenti, magyar tanítási nyelvű felsőoktatási intézményeinek végzős hallgatóit vizsgáltuk abból a szempontból, hogy kimutathatóak-e eltérések az egyes középiskolai szektorokból érkező hallgatók között évekkel az érettségi után. Az eredményeink azt mutatták, hogy főképpen a munkába álláshoz való viszony, a közjót szolgáló munkafelfogás és a hagyományos értelemben vett értelmiségi magaskultúra fogyasztása terén mutatható ki az egykori felekezeti középiskolások előnye. Az egykori felekezeti iskolások ezen teljesítménye nem magyarázható a hallgatók társadalmi státusával, hiszen ezek a fiatalok több vonatkozásban hátrányosabb helyzetűek az átlagnál, azonban karakteres arculata van az értékrendjüknek és a kapcsolatrendszerüknek, de leginkább a vallásosságuknak. A kétváltozós elemzésben szignifikánsnak tűnő magyarázatok erejét regressziós modellekben mértük össze. Ennek alapján megállapítottuk, hogy a munkába állási készség, a társadalmi hasznosságra törekvő munkafelfogás, valamint az olvasásra fordított idő vonatkozásában más magyarázatok befolyását is figyelembe véve kifejezetten jelentős súlya van a szektorhatásnak. A felekezeti iskolás évek elmúltával a személyes és a kisközösségi vallásgyakorlat is ösztönzi az ilyen típusú munkafelfogást, a hallgatói extrakurrikuláris feladatokban való részvételt és a klasszikus értelmiségi szabadidős szokások kialakulását, valamint mindezek megtartását is.

Kulcsszavak: társadalmi tőke, vallásosság, régió, felekezeti iskola, munkábaállás

SEMSEY GÁBOR, TÖRÖK GÁBOR, CSÁKY-PALLAVICINI ZSÓFIA & HORVÁTH-SZABÓ KATALIN (25. o.)

Értékközvetítési gyakorlat és eredményessége a Regnum Marianum katolikus közösségben: A szerzők a Regnum Marianum közösségben vizsgálták az *értékátadás hatékonyságát*. A tanulmány elején áttekintést adnak az értékátadásra vonatkozó legfontosabb ismeretekről, elsősorban a sikeres értékközvetítés kritériumaira koncentrálva, majd bemutatják a Regnum Marianum rövid történetét, jelenlegi működését és pedagógiájának leglényegesebb vonásait. Ennek kapcsán kitérnek arra is, hogy miként teljesülnek a Regnumban a sikeres értékátadás kritériumai. Ezután egy, a Regnumban történő értékközvetítés hatékonyságát vizsgáló kutatás néhány eredményét ismertetik. A kutatásban az általánosan elterjedt Rokeach-féle értékskálát használták. A kutatási eredményeket összehasonlítják egy országos vizsgálat eredményeivel, illetve megvizsgálják a közösségen belüli életkori csoportok közti különbségeket is. Következtetéseik szerint az *értékátadás viszonylag sikeresnek tekinthető* a Regnumban, különösképpen,

ha figyelembe vesszük a társadalmi helyzetet, illetve Magyarország elmúlt évtizedeinek történelmét.

Kulcsszavak: értékközvetítés, értékhierarchia, vallásos nevelés, ifjúság, közösség, Regnum Marianum, célértékek, eszközértékek

ITTZÉS ANDRÁS, CSÁKY-PALLAVICINI ROGER & TOMCSÁNYI TEODÓRA (49. o.)

Módszertani lehetőségek mentálhigiénés szakképzés eredményességének vizsgálatához: Tanulmányunkban a magyarországi posztgraduális mentálhigiénés képzéshez kapcsolódó két hatékonyságvizsgálat módszertanáról adunk áttekintést. A segítő kapcsolat stúdiumához kapcsolódó vizsgálat célkitűzése többrétű volt: mérni kívántuk a nondirektív segítségnyújtás szemléletének beépülését, a kliens ki nem mondott érzelmeinek, illetve a mentálhigiénés segítő kapcsolat alkalmazási lehetőségeinek felismerését, valamint kiegészítésül a csoportviselkedésre való reflektálás képességét. Mindezt egy írásban megkapott esetleíráshoz kapcsolódva valósítottuk meg. Cikkünk függelékében közöljük a vizsgálati kérdőívet is. A tevékenységkísérés stúdiumában megjelenítődnek a különböző segítő tevékenységek, és azok, akik ezeket végzik. A képzés hatékonyságvizsgálatának keretében elsősorban azt vizsgáltuk, hogy ezek hogyan hatnak a más foglalkozásúakra. A vizsgálatban a pedagógusok és a lelkészek kerültek a fókuszba: rájuk vonatkozó provokatív kérdésekre írt esszék tartalomelemzését végeztük el összehasonlítva a képzést elvégzettek, illetve a képzésre még csak felvettek válaszait. Mindkét vizsgálat esetén röviden ismertetjük a kérdéses stúdium tartalmát és formáját, majd részletesebb bemutatásra kerülnek a vizsgálat konkrét célkitűzései és módszerei, beleértve az anyaggyűjtés és az adatok elemzésének módszereit is.

Kulcsszavak: „Segítő kapcsolat" stúdium, „Tevékenységkísérés" stúdium, érzelmek, esettanulmány, hatékonyságvizsgálat, mentálhigiéné, módszertan, nondirektivitás, posztgraduális képzés, tartalomelemzés

LÁDONYI ZSUZSANNA (67. o.)

Közösségi gyermekvédelem Erdélyben (Románia) Assisi Szent Ferenc szellemiségében: Primer, szekunder, tercier prevenció a Böjte Csaba O.F.M. által létrehozott gyermekvédelmi hálózat keretei között: Románia a Ceauşescu-diktatúra alól felszabadulva súlyos gazdasági, társadalmi problémákkal küzdve indult el a demokratizálódás útján. Különösen a családok, ezen belül a gyermekek lettek érzékeny elszenvedői az átalakulásnak, amely gyakran a gyermekelhagyás jelenségéhez vezetett. A ferences szerzetes, Böjte Csaba felismerte a szórványban élő magyarságot sem kímélő nehéz helyzetet, és 14 évvel ezelőtt a dél-erdélyi Déván egy magánkezdeményezésű gyermekvédelmi hálózat kiépítését kezdte el. Ennek keretében ma már több mint 40 romániai helységben csaknem 1500 rászoruló gyermekkel foglalkoznak a dévai Szent Ferenc Alapítvány munkatársai, önkéntesei, ami a nagyszámú adományozók támogatása nélkül elképzelhetetlen lenne. A közösségi szintű gyermekvédelem jelenleg több alapítványi óvodában, általános iskolában, egy szakiskolában, 30 napközi otthonban, középiskolai és egyetemi kollégiumokban, anyaotthonban, információs központban és egy tucatnyi gyermekotthonban zajlik. Az eredményesség fokmérője lehet például az, hogy a szülői gondos-

kodást nélkülöző gyerekek közül mind többen folytatnak felsőfokú tanulmányokat, vagy hogy már maguk is családot alapítottak és dolgoznak.

Kulcsszavak: közösségi gyermekvédelem, magánkezdeményezés, ferences szellemiség, kisebbségi lét / szórvány, gyermekotthon – „szociális család", hátrányos helyzetű / árva / félárva gyerekek, primer, szekunder, tercier prevenció

KLAUS RITTER (87. o.)

„Menjetek el valamennyi miliő-világba!" Teológiai modell az egyházi gyakorlat számára: A cikk az igehirdetés kérdésével foglalkozik tekintetbe véve az elidegenedett társadalmi miliőket. Leírja azt a teológiai előfeltételt, amely alapján a modern világot értelmezhetjük, s amelyből eltérő cselekvési impulzusok származnak. Ezzel kapcsolatban Klaus Hemmerle azon gondolatát idézi, mely a hithirdetést három fontos elem közötti kommunikációs folyamatként írja le. Kiderül, hogy a különböző miliőkkel való találkozás miért szükséges az egyház önevangelizációja szempontjából.

Kulcsszavak: Sinus-vizsgálat, hitátadás, evangélium és a világ, önevangélizáció, megértési és tapasztalati horizontok

POLISH ABSTRACTS
POLNISCHE ZUSAMMENFASSUNGEN

ABSTRAKTY

PUSZTAI GABRIELLA (s.3)

Długoletnie oddziaływanie szkoły średniej wyznaniowej: W niniejszym studium przeprowadziliśmy badania wśród absolwentów ostatniego roku węgierskojęzycznych instytucji szkolnictwa wyższego, znajdujących się na Węgrzech oraz na przygranicznych terenach, w Rumunii i na Ukrainie. Celem przeprowadzonych badań była analiza, czy istnieją znaczące różnice (kilka lat po egzaminie maturalnym) pomiędzy studentami rekrutowanymi z poszczególnych sektorów szkół średnich. Wyniki badań wskazują na to, że korzystny wpływ szkoły średniej wyznaniowej przejawia się szczególnie w zagadnieniach ustosunkowania do podjęcia pracy, w przekonaniu, że praca służy dobru publicznemu, a także uwidacznia się w wysokiej kulturze konsumpcji, charakterystycznej dla warstwy inteligenckiej w tradycyjnym tego słowa znaczeniu. Niniejszych osiągnięć byłych uczniów szkół wyznaniowych nie można tłumaczyć statusem społecznym studentów, bowiem z wielu względów ich usytuowanie jest mniej korzystne od przeciętnego, natomiast charakterystyczny wizerunek posiada ich hierarchia wartości, system kontaktów towarzyskich, a zwłaszcza religijność. W analizie z dwiema zmiennymi siłę sygnifikacyjnej interpretacji porównaliśmy w modelach regresyjnych. Na podstawie analizy, biorąc pod uwagę również wpływ innych interpretacji, stwierdziliśmy, że oddziaływanie sektora ma doniosłe znaczenie w aspekcie gotowości do podjęcia pracy, w kształtowaniu poglądu o społecznym pożytku pracy, a także odnośnie czasu przeznaczonego na lekturę. Indywidualne praktyki religijne uczniów lub praktyki religijne środowiska szkoły wyznaniowej nawet po upływie wielu lat skłaniają jej absolwentów do tworzenia poprawnej koncepcji pracy, motywują do podejmowania zadań pozaszkolnych (extracurricularne), a także kształcą klasycznie intelektualne zwyczaje spędzania wolnego czasu.

Słowa kluczowe: kapitał społeczny, religijność, region, szkoła wyznaniowa, podejmowanie pracy

SEMSEY GÁBOR, TÖRÖK GÁBOR, CSÁKY-PALLAVICINI ZSÓFIA & HORVÁTH-SZABÓ KATALIN (s.25)

Praktyki przekazywania wartości i ich skuteczność w katolickiej wspólnocie Regnum Marianum: Autorzy badali *skuteczność przekazywania wartości* w Regnum Marianum. W pierwszej części studium autorzy przedstawiają ogólny zarys wiedzy dotyczącej teorii przekazywania wartości, koncentrując się głównie na kryteriach jej skuteczności, następnie prezentują w skrócie historię Regnum Marianum, aktualną formę działalności oraz istotne zarysy pedagogiczne. Nawiązują również do tego, w jaki sposób zachowane są w Regnum Marianum kryteria skutecznego przekazywania wartości. Następnie przedstawiają wyniki badań przeprowadzonych

w Regnum, mających na celu sprawdzenie skuteczności przekazywania wartości. Do przeprowadzenia analizy wykorzystano powszechnie stosowaną skalę wartości Rokeach'a. Wyniki badań porównano z wynikami o zasięgu ogólnokrajowym, a także zbadano różnice między grupami wiekowymi w obrębie wspólnoty. Na podstawie wyciągniętych wniosków *przekazywanie wartości w Regnum uważamy za relatywnie skuteczne,* zwłaszcza biorąc pod uwagę sytuację społeczną oraz historię minionych dziesięcioleci Węgier.

Słowa kluczowe: przekazywanie wartości, hierarchia wartości, wychowanie religijne, młodzież, wspólnota, Regnum Marianum, wartości docelowe, środki wartości

ITTZÉS ANDRÁS, CSÁKY-PALLAVICINI ROGER & TOMCSÁNYI TEODÓRA (s.49)

Możliwości metodyczne badania skuteczności zawodowego kształcenia higieny mentalnej: W studium przedstawiamy dwie metody badania skuteczności, związane z węgierskim postgradualnym kształceniem higieny mentalnej. Wytyczne przy badaniach związanych ze studium „pomocny kontakt" były różnorodne: pomiar aspektu na temat udzielania pomocy w sposób niedyrektywny, rozpoznanie niewypowiedzianych uczuć, a także zdolność akceptacji zachowań grupowych. Badanie przeprowadziliśmy w nawiązaniu do wydarzenia przedstawionego w formie pisemnej. W załączniku naszego artykułu zamieszczamy również ankietę wykorzystaną do badań. W studium „obserwowanie czynności" pojawiają się różne czynności pomocnicze, oraz osoby, które je wykonują. W ramach analizy skuteczności kształcenia badaliśmy przede wszystkim sposób oddziaływania metody na osoby wykonujące różne zawody. Badania przeprowadziliśmy w środowisku pedagogów i księży: dokonaliśmy analizy tekstów napisanych w odpowiedzi na zadane im prowokacyjne pytania. W kolejnym etapie porównaliśmy odpowiedzi osób które już ukończyły studia postgradualne, z odpowiedziami osób dopiero podejmujących studia.

Słowa kluczowe: studium „Pomocny kontakt", studium „Obserwowanie czynności", uczucia, badanie naukowe, analiza skuteczności, higienia mentalna, metodyka, niedyrektywność, kształcenie postgradualne, analiza tekstu

LÁDONYI ZSUZSANNA (s.67)

Zbiorowa opieka nad dzieckiem w Siedmiogrodzie (Rumunia) zgodnie z duchem i umysłowością Swiętego Franciszka z Asyżu: pierwotna, wtórna, trzeciorzędna prewencja w sieci organizacji opieki nad dzieckiem stworzonej przez O.F.M. Csaba Böjte: Rumunia wyzwolona spod dyktatury Ceauşescu, pogrążona w trudnej sytuacji gospodarczej i politycznej wkracza na drogę demokracji. W wyniku przemian dotkliwie ucierpiały rodziny, a w szczególności dzieci, gdyż częste stało się zjawisko porzucania ich. Zakonnik franciszkański Csaba Böjte świadomy trudnej sytuacji, nie omijającej również rodziny węgierskie żyjące w diasporze, 14 lat temu w południowym Siedmiogrodzie, w miejscowości Déva stworzył sieć organizacji opieki nad dzieckiem w formie prywatnej inicjatywy. W ramach tego już dziś w ponad 40 rumuńskich miejscowościach niemal 1500 dzieci żyjących w trudnych warunkach znajduje pomoc z ramienia Fundacji im. Swiętego Franciszka. Opiekę nad dziećmi umożliwia duża ilość ofiarodawców wspierających finansowo fundację. Zbiorowa opieka nad dzieckiem funkcjonuje obec-

nie w kilku przedszkolach fundacji, w szkole podstawowej, w szkole zawodowej, w 30 internatach , akademikach szkół średnich i wyższych, w domach matki, w centrum informacji oraz w kilkunastu domach dziecka. Wymiernym kryterium skuteczności opieki nad dziećmi jest fakt, że spośród dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej wiele z nich kontynuuje naukę w wyższych szkołach, następnie zakłada rodzię i podejmuje pracę.

Słowa kluczowe: zbiorowa opieka nad dzieckiem, prywatna inicjatywa, duchowność franciszkanów, egzystencja mniejszości / diaspora, dom dziecka – „rodzina socjalna", niekorzystna sytuacja / sieroty / półsieroty, prewencja pierwotna, wtórna, trzeciorzędna

KLAUS RITTER (s.87)

„Idźcie na cały świat!" Model teologiczny dla praktyk kościoła: Artykuł porusza zagadnienie głoszenia słowa bożego z uwzględnieniem wyobcowanego środowiska społecznego. Autor opisuje uwarunkowanie teologiczne na podstawie którego definiujemy współczesny świat, z którego wywodzą się zróżnicowane impulsy działania. W nawiązaniu do tego przytacza myśl Klaus Hemmerle'a , która opisuje głoszenie wiary jako proces komunikacji między trzema ważnymi elementami. Autor objaśnia dlaczego konieczne jest obcowanie różnych środowisk z punktu widzenia samoewangelizacji kościoła.

Słowa kluczowe: badanie sinusowe, przekazanie wiary, ewangelia i świat, samoewangelizacja, horyzonty zrozumienia i doświadczenia

RUMANIAN ABSTRACTS
RUMÄNISCHE ZUSAMMENFASSUNGEN

ABSTRACTE

PUSZTAI GABRIELLA (pag. 3)

Efectele pe termen lung ale educației religioase din cadrul învățământul universitar: În prezentul studiu examinăm absolvenții învățământului universitar de predare în limba maghiară din România, Ucraina şi din Ungaria. Suntem interesați ce diferențe prezintă studenții, care provin din diferite sectoare liceale, cu ani în urma bacalureatului. Rezultatele obținute ne arată că în principal, în abordarea locului de muncă, în atitudinea față de societate sau pe plan cultural se ivesc diferențe în favoarea celor care au terminat într-un sector de învățământ confesional. Performanța absolvenților care provin dintr-un astfel de învățământ nu se explică prin statutul social al studenților, deoarece aceşti tineri sunt dezavantajați din mai multe puncte de vedere față de populația medie, însă au un sistem de valori şi un sistem de relații cu caracter, ceea ce se referă şi la abordarea religioasă. În cadrul analizei cuprinzând doi variabili, am comparat rezultatele significative printr-un model de regresie. În urma acestor analize am constatat că deprinderea obținerii unui loc de muncă, atitudinea față de munca utilă în societate cât şi în privința timpului acordat cititului, luând în seamă şi alte explicații, efectul de mediu are o influență considerabilă. În urma trecerii anilor, după un astfel de învățământ religios, concepția față de muncă, implicarea în sarcini extracuriculare şi formarea obiceiurilor intelectuale clasice sau păstrarea acestora sunt promovate totodată şi de obiceiul religios personal şi comunitar.

Cuvinte cheie: capital social, religie, regiune, învățământ confesional, angajare în câmpul muncii

SEMSEY GÁBOR, TÖRÖK GÁBOR, CSÁKY-PALLAVICINI ZSÓFIA & HORVÁTH-SZABÓ KATALIN (pag. 25)

Exercițiu de transmiterea valorilor şi eficiența acestuia în comunitatea catolică Regnum Marianum: În acest studiu examinăm *eficiența transmiterii valorii* în comunitatea catolică Regnum Marianum. În prima parte a studiului, oferim o viziune de ansamblu asupra cunoştințelor mai importante referitoare la transmiterea valorii, concentrându-ne în primul rând asupra criteriilor de transmitere cu succes ale acestor valori, după care prezentăm un scurt istoric al comunității Regnum Marianum, funcționarea actuală şi trăsăturile pedagogice marcante. În cadrul acestuia facem referire la faptul că în ce mod şi condiții se îndeplinesc în Regnum criteriile de succes în transmiterea valorilor. În continuare prezentăm rezultatele unor cercetări privind eficiența transmiterii valorii în comunitatea Regnum. În cercetarea respectivă s-a folosit binecunoscuta scală de valori Rokeach. Rezultatele cercetării sunt comparate cu un studiu național, totodată sunt examinate şi diferențele dintre diferitele grupuri de vârstă din cadrul comuni-

ții. Concluziile arată că *transmiterea de valori este relativ eficientă* în Regnum, în special, dacă luăm în considerație statutul social, și istoricul Ungariei cu decenii în urmă.

Cuvinte cheie: transmiterea de valori, ierarhia de valori, educația religioasă, tineret, comunitate, Regnum Marianum, valoarea de scop, valoarea de instrument

ITTZÉS ANDRÁS, CSÁKY-PALLAVICINI ROGER & TOMCSÁNYI TEODÓRA (pag. 49)

Posibilități metodologice în cercetarea eficienței legat de specializarea în igiena mentală: În acest studiu oferim un conspect despre cele două metodologii de cercetarea eficienței, legată de specializarea postgraduală în igiena mentală din Ungaria. Analiza legată de studiul „relației de ajutorare" a avut scopuri multilaterale: pe deoparte am măsurat gradul integrării viziunii nondirective de ajutorare și pe de altă parte identificarea recunoașterii posibilităților de utilizare ale acestei relații și ale sentimentelor non-verbale ale clientului, cât și capacitatea de reflectare asupra comportamentului în grup. Am efectuat aceste analize pe baza unui studiu de caz, primit în formă scrisă. În anexa articolului publicăm și chestionarul utilizat. În studiul monitorizării activității, apar diferitele forme de ajutorare și totodată persoanele care efectuează aceste activități. În cadrul analizei de eficiență am studiat în primul rând ce efect au aceşti factori asupra altor ocupații. În vizorul acestui studiu s-au aflat pedagogi și preoți și am efectuat analiza de conținut ale eseurilor concepute pe baza întrebărilor provocatoare adresate acestora, comparând rezultatele celor care au terminat această specializare și cei care numai s-au înscris la aceasta. În cadrul ambelor studii prezentăm pe scurt conținutul și forma acestora, urmând prezentarea scopurilor și metodologiei, cuprinzând și metodele de analiza datelor și colectarea materialelor.

Cuvinte cheie: Studiul „Relația de ajutorare", Studiul de „Monitorizarea activității", sentimente, studiu de caz, analiza de eficiență, igiena mentală, metodologie, non-directivitate, învățământ postgradual, analiza de conținut

LADONYI ZSUZSANNA (pag. 67)

Protecția comunitară a copilului din Transilvania (România) în spiritul lui Sf. Francisc: Prevenția primară, secundară, terțială în cadrul sistemului de protecția copilului fondat de către O.F.M. Böjte Csaba: România, în urma dictaturii ceauşiste a moștenit o gravă situație economică, socială, moştenire cu care a pornit pe drumul democratizării. În principal, familiile și în cadrul acestora îndeosebi copii au avut de suferit în urma procesului de democratizare, care deseori a avut ca consecință abandonarea copiilor și apariția acestuia ca fenomen social. Călugărul franciscan Böjte Csaba a recunoscut acest fenomen în cazul minorității maghiare din diasporă și în urmă cu 14 ani a început înfăptuirea și construirea unui sistem privat pentru protecția copiilor cu sediul în Deva. În cadrul acestora organizații în momentul de față, în cele 40 de localități din România, circa 1500 de copii sunt ajutați și încadrați în programe speciale de către personal și voluntari ale fundației Sf. Francisc din Deva, fapt care ar fi imposibil fără ajutoarele și donațiile semnificative primite de către fundație. În prezent, protecția comunitară a copilului se desfășoară în mai multe grădinițe și școli generale aparținînd aceste organizații, într-o școală profesională, în cadrul a 30 de grădinițe, școli generale, instituții de învățământ

superior, în centre de informații şi în mai multe cămine de copii. O măsură a eficienței al acestui sistem ar fi faptul că, tot mai mulți copii, care provin dintr-o astfel de situație socială, lipsiți în prealabil de protecția părintească sunt absolvenți ai unor studii superioare, sau mai mult au întemeiat o familie şi au un loc de muncă.

Cuvinte cheie: protecția comunitară a copilului, inițiativă proprie, spirit franciscan, minoritate / diasporă, cămin de copii- „familie socială", situație dezavantajată/ orfan / copii semi-orfani, prevenția primară, secundară, terțială

KLAUS RITTER (pag. 87)

„Întâlniți toate mediile lumii!" Un model teologic pentru practici bisericeşti: Articolul se ocupă cu problematica slujbei, luând în considerare mediile înstrăinate ale societății. Este descris aceea predispoziție teologică, pe baza căreia putem interpreta lumea modernă şi din care provin şi diferitele impulsuri de acțiune. Legat de această considerație, Klaus Hemmendel este citat ca şi autorul concepției, care descrie promovarea credinței, ca procesul de comunicare între trei elemente importante. Aflăm din ce cauză este importantă cunoaşterea diferitelor medii din perspectiva self-evangelizării bisericii.

Cuvinte cheie: analiza Sinus, transmiterea credinței, lumea şi evanghelia, self-evanghelizare, horizonturi de înțelegere şi de experiență

RUSSIAN ABSTRACTS
RUSSISCHE ZUSAMMENFASSUNGEN

РЕЗЮМЕ

Габриэлла Пустаи (3. стр.)

Долгосрочное влияние конфессиональных средних школ: В данном труде мы исследовали выпускников высших учебных заведений с преподаванием на венгерском языке в Венгрии, Румынии и приграничных территориях Украины. Нас интересовало, насколько можно установить расхождения – по прошествии нескольких лет после окончания школы – между студентами, пришедшими в ВУЗ из определенных секторов средних школ. Наши результаты показали, что в отношении к работе, в понимании важности служения на пользу общества, а также в области традиционных понятий о высокой интеллектуальной культуре проявляется наиболее выгодное положение бывших выпускников конфессиональных (религиозных) школ. Причем эти достижения бывших выпускников конфессиональных школ не могут быть объяснены их социальным статусом, т.к. эти молодые люди во многих отношениях находятся в более неблагоприятном положении. Тем не менее, их система ценностей и система отношений, а еще в большей степени их религиозность имеют характерные черты. Мы противопоставили в регрессивной модели кажущиеся существенными разъяснения в двух различных анализах. На основании этого противопоставления мы обнаружили, что, принимая во внимание влияние таких понятий, как готовность приступить к работе, стремление к концепции общественно-полезной работы, а также время, проведенное за чтением, эффект школьного сектора имеет ярковыраженный характер. По прошествии многих лет со дня окончания конфессиональных школ, религиознсть отдельной личности или небольшого коллектива может также способствовать стремлению бывших выпускников к формированию или соблюдению концепции такого типа работы, равно как и к посещению дополнительных курсов обучения, выполнению различных заданий сверх программы, а также в их стремлении к классическим формам интеллектуального досуга.

Ключевые слова: общественный капитал, религиозность, регион, конфессиональная школа, приступить к службе

Габор Шемшеи, Габор Тёрёк, Жофия Чаки-Паллавичини и Каталин Хорват-Сабо (25. стр.)

Практика и эффективность передачи ценностей в католической общины Регнум Марианум: Авторы исследовали эффективность передачи ценностей в общины Регнум Марианум. В начале труда дается обзор наиболее важных понятий, касающихся передачи ценностей, концентрируясь в первую очередь на критериях успешной передачи ценностей. Затем представляется краткая история Регнум Марианум, ее сегодняшняя

деятельность и наиболее существенные черты применяемой тей педагогики. В связи с этим авторы останавливаются на том, как осуществляются в общности Регнум критерии успешной передачи ценностей. Затем в труде описываются некоторые результаты исследования по эффективности передачи ценностей в общины Регнум. В этом исследовании используется широко распространенная шкала ценностей Rokeach. Результаты исследования авторы сравнивают с результатами другого исследования по всей Венгрии, а также изучают разницу между возрастными группами внутри данной общины. Согласно выводам авторов, передача ценностей в общины Регнум может считаться относительно успешной, в особенности, принимая во внимание общественное положение в Венгрии, а также историю ее последних десятилетий.

Ключевые слова: передача ценностей, иерархия ценностей, религиозное воспитание, молодежь, община, Регнум Марианум, целевые ценности, инструменты ценностей

Андраш Итциш, Роджер Чаки-Паллавичини и Теодора Томчани (49. стр.)

Методологический вклад в изучение результативности программы профессионального образования по развитию ментальной гигиены в обществе: В нашем труде мы даем обзор действенности двух методий постградуального профессионального образования по развитию ментального здоровья в Венгрии. Цели изучения нами курса помощи взаимоотношений были многогранны: мы намеревались определить, насколько студент внутренне усвоил философию недирективной рекомендации, хотели определить эмоции клиента, не выраженные словами, и возможности применения помогающих отношений в развитии ментального здоровья общества, равно как и стремились распознать способность отражать поведение отдельной группы. Все это было реализовано посредством письменного описания обстоятельств. В приложении к нашему документу мы также приводим оценочную анкету. В курсе наблюдения за деятельностью представлены различные гуманитарные профессии и их представители. В рамках эффективности исследований мы в первую очередь наблюдали за влиянием, оказываемым этими представителями на людей других профессий. В фокусе нашего внимания были учителя и пасторы. Мы проанализировали содержание эссе, написанных по провокационным вопросам, касающихся этих двух профессиональных групп, и сравнили ответы разных групп студентов (уже закончивших и вновь принятых на курс). В случае обоих исследований мы коротко демонстрируем содержание и форму обсуждаемых курсов. За этим следует более детальное представление специфических целей и методов исследования, включая методы сбора материала и анализ данных.

Ключевые слова: «Курс помощи взаимоотношений», «Курс наблюдения за деятельностью», чувства, описание обстоятельств, исследование эффективности, развитие ментального здоровья в обществе, анализ содержания, постградуальная программа образования, методология, недирективность

Жужанна Ладони (67. стр.)

Коллективная забота об охране детей в Трансильвании (Румыния) в духе Святого Франциска Ассизского: Первостепенные, второстепенные, третьестепенные меры предупреждения в рамках сети учреждений по охране детей, созданной Чабой Бёйтэ: Освободившись от диктатуры Чаушеску, Румыния пошла по пути демократизации, борясь с тежелейшими экономическими и социальными проблемами. Наиболее ощутимо пострадавшими от преобразований в стране стали семьи и особенно дети, что часто вело к тому, что родители бросали своих детей. Монах ордена Св. Франциска Чаба Бёйтэ сразу осознал это тяжелое положение, не пощадившее и живущих разрозненно в Румынии венгров, и по личной инициативе 14 лет назад начал строительство сети учреждений по охране детей в городе Дэва (Déva) в южной Трансильвании. В рамках этой сети сейчас уже более, чем в 40 румынских поселениях сотрудники и добровольцы Фонда Св. Франциска города Дэва занимаются с 1500 нуждающимися детьми, что, в свою очередь, конечно, было бы невозможно без большого количества частных пожертвований. Коллективная охрана детей в наши дни протекает в нескольких детских садах, школах, техникуме при данном Фонде, в 30 школах продленного дня, в общежитиях гимназий и университетов, в доме матери, в информационном центре и в дюжине детдомов. Показателем эффективности этой работы может служить то, что среди детей из неблагополучных семей все большее число поступает в ВУЗ-ы, а также тот факт, что многие их них уже сами создали семьи и работают.

Ключевые слова: коллективная охрана детей, частная инициатива, дух францисканцев, жизнь в меньшинстве / разрозненность, детдом – «социальная семья», дети из неблагоприятных семей/ сироты/ полусироты, первостепенные, второстепенные, третьестепенные меры предупреждения

Клаус Риттер (87. стр.)

«Идите во все слои общества!» Теологическая модель для церковной практики: Данная статья занимается вопросом проповеди, принимая во внимание отчужденные слои общества. Статья описывает теологическую предпосылку, на основании которой мы можем толковать современный мир. Из этой же предпосылки происходят различные импульсы поведения. В связи с этим статья приводит мысль Клауса Хеммерле (Klaus Hemmerle), которая описывает проповедь как коммуникационный процесс между тремя важными элементами. Выясняется, почему с точки зрения вопроса евангелизации внутри церкви важна встреча с различными слоями общества.

Ключевые слова: исследование Синуса (Sinus), передача веры, евангелие и мир, евангелизация внутри церкви, обращение в христианскую веру, горизонты, основанные на опыте и на осознании

SLOVAKIAN ABSTRACTS
SLOWAKISCHE ZUSAMMENFASSUNGEN

ABSTRAKTY

GABRIELLA PUSZTAI (str. 3)

Dlhodobé vplyvy cirkevných stredných škôl: V tejto štúdii sme skúmali na základe prieskumu vykonaného medzi študentmi posledného ročníka pohraničných vysokoškolských inštitúcií s vyučovacím jazykom maďarským v Maďarsku, Rumunsku a Ukrajine to, či sú preukázateľné rozdiely medzi študentmi z rôznych stredoškolských sektorov viac rokov po maturite. Naše výsledky ukázali prednosti bývalých študentov cirkevných stredných škôl hlavne v oblasti pracovnej morálky, pracovného prístupu v prospech verejného blaha, v rovine kultúrneho vyžitia na intelektuálnej úrovni tradične chápanej ako vysoká. Tieto kvality bývalých študentov cirkevných škôl nemožno vysvetliť na základe ich sociálneho statusu, pretože títo mladí ľudia sú v mnohých ohľadoch znevýhodnení. Ide o charakteristický profil s ohľadom na hodnotový systém, vzájomné vzťahy a hlavne vzťah k náboženstvu. V regresných modeloch sme merali silu signifikantných vysvetlení prostredníctvom dvojfaktorovej analýzy. Na základe tohto porovnávania sme zistili, že okrem iného je vplyv sektoru významný v súvislosti s ochotou k práci v spoločenskej oblasti alebo vo vzťahu k času venovanému čítaniu. Koncom štúdia v cirkevnej inštitúci praktizovanie viery samostatne alebo v malej komunite podnecuje pracovnú morálku a účasť v extrakurikulárnych aktivitách a tiež umožňuje vytvorenie alebo zachovávanie klasických intelektuálnych voľnočasových zvykov.

Kľúčové pojmy: spoločenský kapitál, nábožnosť, región, cirkevná škola, nastúpenie do práce

GÁBOR SEMSEY, GÁBOR TÖRÖK, ZSÓFIA CSÁKY-PALLAVICINI A KATALIN HORVÁTH-SZABÓ (str. 25)

Postupy odovzdávania hodnôt a ich úspešnosť v katolíckej komunite Regnum Marianum: Autori v komunite Regnum Marianum skúmali účinnosť odovzdávania hodnôt. Na začiatku štúdie poskytnú prehľad o najdôležitejších poznatkoch týkajúcich sa odovzdávania hodnôt s ohľadom predovšetkým na kritériá úspešného prenosu hodnôt a následne predstavia stručnú históriu komunity Regnum Marianum, jej pôsobenie v súčasnosti a najdôležitejšie črty jej pedagogiky. V súvislosti s týmto načrtnú, ako sa plnia kritériá úspešného odovzdávania hodnôt v tejto komunite. Okrem toho predstavia niektoré výsledky prieskumu o účinnosti prenosu hodnôt. Používali Rokeachov zoznam hodnôt, ktorý sa všeobecne používa v štúdiách. Výsledky prieskumu porovnávajú s výsledkami celoštátneho výskumu a preskúmajú aj rozdiely medzi skupinami podľa veku v komunite. Podľa ich konklúzie v komunite Regnum odovzdávanie hodnôt môže byť pokladané za relatívne úspešné, najmä ak berieme do úvahy spoločenskú situáciu a aj dejiny Maďarska počas posledných desaťročí.

Kľúčové pojmy: odovzdávanie hodnôt, hierarchia hodnôt, náboženská výchova, mládež, komunita, Regnum Marianum, cieľové hodnoty, hodnoty prostriedkov

ANDRÁS ITTZÉS, ROGER CSÁKY-PALLAVICINI A TEODÓRA TOMCSÁNYI (str. 49)

Metodologický príspevok k hodnoteniu účinnosti odborného školenia v oblasti duševného zdravia: V tejto štúdii podávame prehľad metodiky dvoch štúdií účinnosti týkajúcich sa postgraduálneho školenia v oblasti duševného zdravia. Cieľ prieskumu súvisiaceho so štúdiom „nápomocné vzťahy" bol mnohotvárny: chceli sme merať integráciu aspektu nedirektívneho poradenstva, poznávanie nevyjadrených emócií klienta, možnosti použitia „nápomocného vzťahu" v službe duševného zdravia a tiež schopnosť reflektovania na skupinové správanie. Toto bolo realizované pomocou písomne prijatej prípadovej štúdie. V prílohe k nášmu článku zverejníme aj dotazník prieskumu. V štúdii „prehľad činností" sú predstavené rôzne pomáhajúce činnosti a ich poskytovatelia. V rámci prieskumu o účinnosti školenia sme skúmali predovšetkým to, aké vplyvy majú tieto činnosti a ich poskytovatelia na iné profesie. Prieskum sa zameriava na učiteľov a farárov: vykonali sme analýzu obsahu písomných prác založených na provokačných otázkach týkajúcich sa priamo uvedených povolaní, porovnávaním odpovedí študentov, ktorí sú v začiatočnej fáze školenia a absolventov. V prípade oboch prieskumov predstavíme obsah a formu daného štúdia. Potom podrobne predstavíme konkrétne ciele a metódy prieskumu, vrátane postupov získania materiálov a analýzy dát.

Kľúčové pojmy: štúdium „Nápomocné vzťahy", štúdium „Prehľad činností", emócie, prípadová štúdia, skúmanie účinnosti, duševné zdravie, metodika, nedirektivita, postgraduálne školenie, analýza obsahu

ZSUZSANNA LÁDONYI (str. 67)

Ochrana detí v Sedmohradsku (Rumunsko) v duchu Sv. Františka z Assisi: prvotná, sekundárna a terciárna prevencia v rámci siete pre ochranu detí založenej otcom Csaba Böjte z františkánskej rehole: Rumunsko sa oslobodením spod Ceausescuovej diktatúry vydalo na cestu demokratizácie borením sa s vážnymi hospodárskymi a spoločenskými problémami. Boli to obzvlášť rodiny, a hlavne deti, kto sa stal obeťou tejto transformácie, čo často viedlo k fenoménu opustených detí. Františkánsky mních Csaba Böjte si uvedomil ťažkú situáciu, ktorá sa týkala tiež maďarskej menšiny, a začal pred 14 rokmi v meste Déva, v južnej časti Sedmohradska, vlastným úsilím pracovať na založení siete na ochranu detí. V rámci tejto služby sa pracovníci a dobrovoľníci Nadácie Svätého Františka v Deve v súčasnosti zaoberajú približne 1500 zanedbanými deťmi vo viac ako 40 obciach v Rumunsku. To by sa nemohlo realizovať bez podpory početných darcov. Služba ochrany detí na úrovni komunity v súčasnosti funguje v početných nadačných materských školách, základných školách, v jednej odbornej škole, v 30 školských družinách, stredoškolských a vysokoškolských internátoch, materských domoch, informačnom stredisku a v tucte detských domovov. Ukazovateľom účinnosti môže byť, že napr. stále viac zo zanedbaných detí študuje na vysokej škole alebo si už založilo rodinu a pracuje.

Kľúčové pojmy: ochrana detí na úrovni komunity, súkromné/vlastné úsilie, františkánsky duch, menšina/diaspóra, detský domov – „sociálna rodina", zanedbané/osirelé dieťaťa a polosiroty, prvotná, sekundárna a terciárna prevencia

KLAUS RITTER (str. 87)

„Choďte do celého sveta a všetkým ľuďom oznamujte radostnú správu!“ Teologický model pre cirkevnú prax: Tento článok sa zaoberá otázkou kázania Božieho slova berúc do úvahy odcudzené spoločenské skupiny. Opisuje teologický predpoklad, na základe ktorého môžeme vykladať naš moderný svet, a od ktorého sa odvíjajú rôzne postupy činnosti. V súvislosti s týmto článok cituje myšlienku Klausa Hemmerleho, ktorá opisuje kázanie viery ako komunikačný proces medzi troma dôležitými zložkami. Ukáže sa, prečo je stretnutie s rôznymi spoločenskými skupinami nevyhnutné z hľadiska „sebaevanjelizácie“ cirkvi.

Kľúčové pojmy: prieskum sínusovou metódou, odovzdávanie viery, evanjelium a svet, sebaevanjelizácia/evanjelizácia, horizonty porozumenia a skúsenosti